

Van Klaas Stoker, melkveehouder in Nij Beets.

Voorzitter Polderbelangenvereniging Nij Beets en omstreken. De vereniging is aangesloten bij de Federatie van Polderbelangen Friesland, die samenwerkt met de 7 landbouwpartijen Veenweide Fryslân, met voorzitter Geart Benedictus. Sinds 2016 maken wij deel uit van het programmeamteam en het Bestjoerlik Oerlis Feangreide en in 2018 schreven wij ons eigen landbouwaanpak “MEI BEIDE FUOTTEN OP ‘E FEANGRÛN”. Veel weideboeren zijn al betrokken bij allerlei proeven en projecten, zoals boeren meten water, hoger als het kan lager als het moet (HAKLAM). Deze is gericht op het beïnvloeden van de grondwaterspiegel met behoud van draagkracht en productie, zowel qua opbrengst als kwaliteit. Ook bodemmaatregelen die veenoxidatie, CO₂eq uitstoot en bodemdaling beperken dan wel compenseren, kunnen peilmaatregelen vervangen, zie standpunten landbouw.

ZIENSWIJZE.

Waar wij vooral tegen aanlopen bij een hoog waterpeil is opbrengstderving, waardoor de grond steeds verder in waarde daalt. In verband met klimaatsverandering moet soms grote hoeveelheden water snel afgevoerd kunnen worden, wat met hogere peilen moeilijk haalbaar is, waardoor na het beweiden trapschade ontstaat.

We missen een verdienmodel, een perspectief. Er is momenteel geen medewerking van de bank, terwijl de waterschapslasten wel omhoog gaan. Bovendien betalen we nu nog ruilverkavelingslasten voor een drooglegging van 1,20 m beneden het maaiveld. Wij hebben hier in Opsterland te maken met veenpakketten van 30 tot 70 cm, hierbij heeft een waterpeilverhoging nauwelijks effect. Ook veel moerige gronden die Opsterland rijk is, maken geen deel uit van het klimaatakkoord. Het dikkere veenpakket, dat op de grens van Opsterland met Aldeboarn en De Veenhoop ligt, zit al in het project van Aldeboarn De Deelen.

De Provincie en Wetterskip Fryslân hebben nu een voorbereiding op de Veenweidevisie gemaakt met De Hege Warren en Aldeboarn De Deelen. Het is nog even afwachten of er genoeg geld voor zal zijn. Hoger waterpeil is duur. Er zijn andere goedkopere methodes, waarmee de bodemdaling en de CO₂ uitstoot beperkt dan wel gecompenseerd kan worden, zoals klei in veen. Als er een laagje klei over veengrond uitgestrooid wordt, kan dit de CO₂ uitstoot al met 40% beperken! De gedachte is dat de kleideeltjes zich binden aan de organische stof in het veen, waardoor het veen minder snel afgebroken wordt. Dit wordt onderbouwd door het “Louis Bolk Instituut”. Deze stichting doet onderzoek in de biologische landbouw. Profiel keren en ophogen van gronden ter compensatie van de bodemdaling, wordt tegenwoordig steeds meer gedaan en kunnen een peilmaatregel vervangen bij effectieve CO₂ uitstoot reductie.

ENERGIETRANSITIE.

We zien kansen voor kleine windmolens, die bij agrariërs het erf staan. De combinatie van 1 of meerdere kleine windmolens met zonnepanelen op het dak is interessant voor een gelijkmatige energie-opwekking over het hele jaar. Het zorgt bovendien voor meer balans op het elektriciteitsnet, waardoor aanpassing van de aansluiting mogelijk niet nodig is. Een kleine windturbine en zonnepanelen komen in aanmerking voor de POP3-subsidie Jonge Landbouwers onder de 41 jaar (30% subsidie), daarnaast komt de investering nog in aanmerking voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (28%).

WEIDEVOGELS.

Ook voor de weidevogels zien we kansen, zonder hogere water peilen. In het verleden hebben we veel aan vogelbeheer gedaan, o.a. met plasdras en dat doen we nog steeds. Het is echter

frustrerend als er veel nesten met kuikens zijn, dat de eieren en jonge vogels vervolgens door predatoren worden opgegeten. Hier in de natuurgebieden Van Oordsmersken en De Dulf zijn weinig weidevogels. Er zijn daar te veel bomen en struiken, waar predatoren zich schuil kunnen houden. Ook is er geen gezond bodemleven, omdat de regenwormen 's winters dieper in de grond, in hun winterslaap verdrinken door een hoger waterpeil.

VERDIENMODEL.

Er is een verdienmodel met een melkstroom, waar vereist wordt, dat het vee zomers wordt geweid in deels kruidenrijk grasland en 's winters voor elke koe een ligbox met matras of diepstrooisel beschikbaar is en 1 elektrische borstel per 30 runderen en jongvee van 4 maand in groepshokken op stro worden gehuisvest. Grasland mag niet meer geploegd worden om de CO2 uitstoot uit het veen te beperken en grondgebonden bedrijfsvoering (kringloop landbouw) mag niet meer dan 18.000 liter melk per ha. produceren. Er mag uitsluitend groene stroom gebruikt worden, en gecertificeerd Europees krachtvoer om Amazonekap tegen te gaan. In 2022 worden de regels verder aangescherpt met het bevorderen van de bodem biodiversiteit en stroomopwekking uit zon of wind. Deze melkstroom levert de boer 5 cent extra op de basisprijs bij A-Ware.

Wij boeren willen met jullie in gesprek gaan om vervolgens de situatie in het gebied te bekijken.

Met vriendelijke groet,
Klaas Stoker
Nij Beets